

فاجعه تشدید ستم بر زنان و تخریب بنیان خانواده را محکوم می‌کنیم

لایحه پیشنهادی دولت احمدی‌نژاد تحت عنوان «لایحه حمایت خانواده» در کمیسیون قضایی مجلس در حال بررسی است و در روزهای آینده به صحن علنی مجلس خواهد آمد. این لایحه قبلاً توسط قوه قضاییه تهیه و به دولت ارائه شده بود تا به مجلس تقدیم گردد. اما دولت قبل از ارسال به مجلس تغییراتی چند در آن به وجود آورد. «جهت‌گیری» اکثر این تغییرات به سمت سنتی‌ترین نظرات فقهی و حاوی عقب‌مانده‌ترین و تبعیض‌آمیزترین نگرش‌های مردسالارانه است. در حالی که طبق قانون رئیس قوه قضاییه می‌بایست یک مجتهد باشد، اما اینک رئیس دولت غیرمجتهد، حتی نظرات فقهی برآمده از قوه قضاییه خود نظام را نیز قبول نمی‌کند و احتمالاً با همیاری کارشناسان فقهی خود، پیش‌نویس پیشنهادی قوه قضاییه را نیز واپس‌گرایانه‌تر می‌سازد.

اما دو ماده از لایحه پیشنهادی دولت به طور مضاعفی تبعیض‌آمیز و علیه حقوق زنان، و برخلاف عنوان پیشنهادی لایحه، به شدت در جهت تخریب و فروپاشی خانواده است.

در ماده ۲۳ این لایحه آمده است:

«اختیار همسر دائم بعدی، منوط به اجازه دادگاه پس از احراز توانایی مالی مرد و تعهد اجرای عدالت بین همسران می‌باشد.

تبصره: در صورت تعدد ازدواج چنانچه مهریه حال باشد و همسر اول آن را مطالبه نماید، اجازه ثبت ازدواج منوط به پرداخت مهریه زن اول است.»

شایان توجه است این ماده از موادی است که توسط دولت به پیش‌نویس قوه قضاییه اضافه شده است! طبق این ماده هر مردی می‌تواند بدون اجازه (و حتی اطلاع) همسر خویش، همسر جدیدی بگیرد.

این ماده به گرفتن همسر «بعدی» اشاره می‌کند، نه همسر «دوم» و تلویحاً مجوز گرفتن تا چهار همسر را صادر می‌کند.

طبق این ماده گرفتن همسرهای بعدی، بدون اجازه همسران قبلی، صرفاً منوط به اجازه دادگاه است. اما دادگاه تنها باید «توانایی مالی» مرد را احراز کند. و در رابطه با اجرای عدالت تنها به «تعهد» اجرای عدالت بین همسران اشاره می‌کند. به زبان روشن‌تر مرد با اثبات توانایی مالی خود (صرفاً در رابطه با اسکان و دادن نفقه) و سپردن «تعهد» کتبی برای اجرای عدالت (بدون هیچ تعریف و تضمین و نظراتی که پیش‌بینی شده باشد) می‌تواند به سهولت همسران بعدی اختیار کند.

این ماده به دقت معطوف به همسر «دائم» بعدی بوده و گرفتن همسران صیغه‌ای از شمول این ماده خارج است. یعنی مرد تنها برای گرفتن چهار همسر دائمی است که باید «تأییدیه» دادگاه را داشته باشد و در رابطه با همسران صیغه‌ای به این حد نیز نیاز نیست و او می‌تواند بدون اجازه و اطلاع همسر (و همسران) خود و بدون تأییدیه دادگاه و بی‌هیچ قید و شرطی، «هر تعداد» که می‌خواهد همسران صیغه‌ای اختیار کند.

تنها تبصره‌ای که ماده ۵۳ دارد مرد را ملزم به پرداخت مهریه زن اول برای صدور اجازه ثبت ازدواج بعدی می‌کند، آن هم در صورتی که همسر اول آن را «مطالبه نماید». طبیعی است این امر نیز تنها موقعی پیش می‌آید که مرد بخواهد به طور داوطلبانه گرفتن همسر بعدی را به زن اولش «اطلاع» دهد و یا خود زن به طور «اتفاقی» متوجه ماجرا شود، وگرنه نه مرد موظف به اطلاع دادن است و نه دادگاه وظیفه‌ای برای اطلاع دادن به زن قبلی برای صدور مجوز ازدواج بعدی برای مرد دارد. این هم در صورتی است که زن امکان یا جرأت «مطالبه» این مهریه را داشته باشد. جالب آنکه در این تبصره، حق «مطالبه» مهریه تنها در مورد همسر اول (نه همسران دوم و سوم) مطرح شده است!

همچنین ماده ۵۳ این لایحه اشاره به «نسخ» تعدادی از قوانین گذشته دارد. طبق قوانین گذشته مرد ملزم به «ثبت» ازدواج (چه دائم و چه موقت) بود و در غیر این صورت به مجازات حبس محکوم می‌شد. اما در لایحه دولت مجازات «حبس» به مجازات «نقدی» تبدیل شده است که به طور طبیعی برای مرد «متمکن» مشکلی ایجاد نمی‌کند!

بدین ترتیب و با لغو قوانین قبلی، مرد برای ازدواج‌های بعدی حتی چندان ملزم به «ثبث» ازدواج هم نیست و اگر نخواهد همسر (یا همسران بعدی) را در محل زندگی همسر قبلی‌اش اسکان دهد، می‌تواند کل ماجرا را پنهان نگه دارد!

نکته مهم دیگری که در لایحه پیشنهادی دولت احمدی‌نژاد وجود دارد این است که تنها به «ثبث» ازدواج «دانم» اشاره شده (ماده ۲۲) و در رابطه با «ثبث نکاح موقت»، تبصره همان ماده، صرفاً مطرح کرده «تابع آیین‌نامه‌ای است که به تصویب وزیر دادگستری می‌رسد». بدین ترتیب مسئله ثبث نکاح موقت احاله به آینده و آیین‌نامه نامعلومی شده است که دولت خارج از مواد لایحه پیشنهادی خود، که به طور علنی منتشر شده و باید به تصویب مجلس برسد، قرار داده است! بدین ترتیب صیغه و نکاح موقت نه نیاز به اجازه و حتی اطلاع زن اول (یا زنان قبلی) دارد، نه نیازمند مجوز دادگاه است و نه حتی ملزم به ثبث!

در این لایحه همچنین نکات متعدد دیگری وجود دارد که عموماً جهت‌گیری علیه زنان و به ضرر آنان دارد از جمله وضع مالیات بر مهریه زنان، آن هم با عباراتی گنگ و کشدار (مانند «مهریه‌های بالاتر از حد متعارف و غیرمنطقی با توجه به وضعیت زوجین و مسائل اقتصادی کشور»). و این در حالی است که مالیات از «درآمد» اخذ می‌شود نه از مالی که هنوز به دست نیامده است. (بدیهی است که این راه منطقی و موفق‌تری برای کاستن از میزان مهریه‌ها نیست).

همچنین در لایحه دولت مسئله «اجرت‌المثل» مورد «مطالبه» زنان پس از طلاق، که در پیش‌نویس قوه قضاییه پیش‌بینی شده بود، حذف گردیده است!

ضمناً با توجه به «نسخ» قوانین قبلی، زنان حداقل حقوقی که توسط آن قوانین به دست آورده بودند را نیز از دست می‌دهند. بررسی و تحلیل ابعاد این «فاجعه» خود مسئله مستقلی است که نیازمند بررسی جزئیات «ده» قانونی است که در ماده ۵۳ لایحه دولت بر «نسخ» آنها و «تمامی قوانین و مقررات مغایر»! اشاره گردیده است. این «فاجعه» مجدداً مسئله «حضانت» و «قیمومت» فرزندان را به علت برخورد مبهم و کلی (و به عبارت دقیق‌تر لاپوشانی و پنهان‌کاری که در مفاد این لایحه وجود دارد) به وضعیت اسفبار گذشته برمی‌گرداند که جد و جد پدری ولایت مطلقه بر فرزندان داشتند. همچنین ولایت مطلقه مردان در خانواده بر همسران و ضرورت تبعیت زنان از آنان در همه امور (تحصیل، اشتغال و...)، قدرت مطلقه مردان در طلاق و... دوباره بازمی‌گردد و همه رفرم‌هایی که در این قوانین در جهت تعدیل آن قدرت مطلقه و به نفع زنان و خانواده صورت گرفته بود، از بین می‌رود.

بدین ترتیب لایحه پیشنهادی دولت احمدی‌نژاد به مجلس، که می‌خواهد وضعیت «خانواده»ها را رقم زند و حاکم بر سرنوشت زنان و کودکان باشد؛ به جز «اضمحلال» و «تخریب خانواده» و تضييع بیش از پیش حقوق زنان و کودکان و تشدید تبعیض و شکاف جنسیتی ارمغانی نخواهد داشت. پیامد اجتماعی این لایحه نیز جز به ایجاد ناامنی روانی در خانواده‌ها، تشدید دعوای خانوادگی، فرزندان از همسران مختلف که دچار اختلافات خانوادگی و استرس‌های دائمی‌اند، همسرکشی و... نخواهد انجامید.

شورای فعالان ملی - مذهبی ضمن هشدار نسبت به طرح چنین لوایحی؛ همه روشنفکران و فعالان سیاسی و مدنی را به تحلیل و برخورد جدی و آگاهی‌بخش نسبت به این «فاجعه» فرامی‌خواند؛ فاجعه‌ای که بنیان خانواده را به بازی می‌گیرد و آسیب‌های اجتماعی را تشدید می‌کند.

ضمناً ما به عنوان بخشی از نیروهای نواندیش مذهبی برخورد ارتجاعی، فرمالیستی و ضدتوحیدی و مغایر عدالت با مسئله زنان را در سالروز بعثت پیامبری که نویدبخش عدالت و رهایی انسان‌ها، اعم از زنان و مردان بود، و در حد زمانه خویش نیز این «جهت‌گیری» توحیدی را در احکام عصری خود بازتاباند، محکوم می‌کنیم و آن را موجب وهن اسلام می‌دانیم.

تداوم «جهت‌گیری» رهایی بخش پیامبر که در زمانه خود شکافی جدی در فرهنگ تبعیض‌آمیز و مردسالار زمانه خویش، به نفع زنان، ایجاد کرد، در تصویب قوانینی است که آن جهت‌گیری را به نفع زنان تبلور بخشد، نه در عقب‌گرد و واپس‌روی دولت حتی از پیشنهادات قوه قضاییه. این امر برای هر ناظر آگاه و منصف این پرسش جدی را مطرح می‌کند که «تسهیل» تعدد زوجات و صیغه به دنبال حل کدام معضل اجتماعی و مشکل چه اقشار و افرادی است؟

شورای فعالان ملی - مذهبی

عبادی: مجلس لایحه حمایت از خانواده را رد کند

لایحه حمایت از خانواده که به وسیله دولت تهیه و در اختیار مجلس گذاشته شده، شرط موافقت همسر اول را برای ازدواج مجدد مردان لغو کرده است و مجوز قضایی را جایگزین آن کرده است.

خانم عبادی که در یک تجمع کانون مدافعان حقوق بشر صحبت می کرد، درباره تصویب این لایحه هشدار داد و آن را موجب انحطاط و فساد اخلاقی جامعه دانست.

در صورت تصویب لایحه حمایت از خانواده در مجلس، مردانی که قصد ازدواج مجدد دارند، با مراجعه به دادگاه و ارائه مدارک مربوط به تمکن مالی و امکان برخورد مساوی با همه همسران، مجوز عقد دریافت می کنند.

خانم عبادی با انتقاد از شرایط در نظر گرفته شده در این لایحه، آن را ظلم به زنان و مردان دانست.

به گفته شیرین عبادی، معنی این قانون این است که هر کسی که یک شبه ثروتمند شد، صرف نظر از راه کسب ثروت خود می تواند به امیالش جنبه قانونی ببخشد.

به گفته خانم عبادی این لایحه توهین به مردان است و پایه های نهاد خانواده را سست و لرزان خواهد کرد.

کانون مدافعان حقوق بشر از علی لاریجانی، رئیس مجلس و قانونگذاران ایرانی خواسته است با رد این لایحه، آن را به دولت عودت دهند.

کانون مدافعان حقوق بشر همچنین به فتوای چند تن از مجتهدان از جمله آیت الله یوسف صانعی برای تاکید بر غیرشرعی بودن ازدواج مجدد بدون اجازه از همسر اول استناد کرده است.

این کانون که به وسیله پنج تن از حقوقدانان برجسته ایرانی بنیان گذاشته شده است، از گروه های مدافع حقوق بشر در این کشور است.

بیانیه کانون مدافعان حقوق بشر در اعتراض به لایحه حمایت از خانواده

دو شنبه ۱۴ مرداد ۱۳۸۷

تغییر برای برابری: نشست مطبوعاتی کانون مدافعان حقوق بشر در اعتراض به تصویب لایحه حمایت از خانواده، با حضور جمع کثیری از فعالان حقوق زنان، اصحاب رسانه های داخلی و خارجی و همچنین شخصیت های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی، امروز ۱۴ مرداد برگزار شد. در این نشست بیانیه کانون مدافعان حقوق بشر رد اعتراض به لایحه حمایت از خانواده قرائت شد.

لایحه پیشنهادی کانون خانواده که در سال گذشته از سوی هیأت دولت، تقدیم مجلس هفتم شده بود، اخیراً در کمیسیون قضایی مجلس هشتم عیناً به تصویب رسید و در نوبت طرح در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی قرار گرفت. لایحه پیشنهادی دارای مشکلات و معایب متعددی است. از جمله در آن پیش بینی شده است که ازدواج های بعدی مردی که دارای همسر می باشد، در صورتی مجاز است که از دادگاه برای چنین امری اجازه صادر شده باشد و دادگاه در صورت احراز تمکن مالی زوج و به شرط اجرای عدالت بین همسران، اجازه ازدواج دوم را صادر خواهد کرد. در ازدواج دوم موافقت همسر اول شرط نیست و اینچنین تعدد زوجات نیز از موجبات طلاق برای همسر اول شناخته نمی شود. این مطلب از جهات مختلف صحیح نیست زیرا:

اولاً - مغایر با احکام فقهی است. چه تعدادی از علمای عظام از جمله آیت الله صانعی در نظریات اجتهادی خود صراحتاً اعلام داشته اند که ازدواج دوم فقط در صورت موافقت همسر اول صحیح است.

ثانیاً - در اصل دهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قید شده است که قوانین باید در جهت پاسداری از قداست و استواری روابط خانوادگی باشد و مسلماً تجویز تعدد زوجات، آنهم به صورتی که در طرح پیشنهادی آمده است، باعث تزلزل بنیان خانواده خواهد شد.

ثالثاً- در لایحه پیشنهادی، کسب اجازه از دادگاه برای ازدواج مجدد، موکول به احراز دو شرط تمکن مالی و اجرای عدالت از ناحیه زوج گردیده است و حال آنکه تا ازدواج مجددی صورت نگرفته و مدتی از آن نگذشته باشد، قضاوت در مورد شرط اجرای عدالت غیر ممکن است و به عبارت بهتر، دادگاه چگونه قادر خواهد بود که پیش بینی اجرای عدالت را در آینده نماید و لذا گنجاندن چنین شرطی مغایر با اصول حقوقی است و در نتیجه فقط مردان ثروتمند حق خواهند داشت که به هوس رانی خود جنبه قانونی بخشند.

لایحه پیشنهادی دارای معایب دیگری نیز می باشد، از جمله ضرورت اخذ مالیات هنگام ثبت مهریه - که با توجه به اینکه مهریه فقط دینی است بر ذمه زوج و حتمی الوصول نیز نمی باشد و در بسیاری موارد با بذل آن، ذمه زوج بری می گردد، لذا پرداخت مالیات برای دینی که وصول نشده است غیر منطقی و غیر اصولی است.

با توجه به مراتب فوق و نظر به اینکه لایحه پیشنهادی علاوه بر نکات ذکر شده دارای مشکلات و معایب دیگری نیز می باشد که تصویب آن به مصلحت جامعه نیست، لذا کانون مدافعان حقوق بشر ضمن اعلام مخالفت با لایحه پیشنهادی، از ریاست محترم مجلس آقای لاریجانی و سایر اعضای محترم هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی درخواست می نماید که لایحه پیشنهادی را از نوبت رسیدگی خارج کرده و آن را جهت اصلاح، به هیأت محترم دولت اعاده فرمایند و در صورتی که چنین تقاضائی مورد قبول قرار نگیرد، به نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی خصوصاً "فراکسیون اقلیت"، هشدار میدهم که به هر شیوه قانونی ممکن، مانع از تصویب لایحه مذکور شوند.

کانون مدافعان حقوق بشر

۱۳۸۷/۵/۱۴

۱۷ مرداد ۱۳۸۷

لایحه یی به نام خانواده، ولی علیه خانواده

الهه کولایی

نقل از روزنامه اعتماد

تنظیم لایحه یی موسوم به «لایحه خانواده» از سوی دستگاه قضایی و ایجاد تغییرهایی از سوی دولت در مسیر تقدیم آن به مجلس شورای اسلامی، مینای خانواده و استحکام آن در کشور را با چالش های جدی مواجه کرده است. این لایحه که در اصل برای رفع برخی ابهامات و اشکالات در رسیدگی به دعاوی خانوادگی تنظیم شد و تحت عنوان «لایحه خانواده» شناخته شده، در عمل در تقابل آشکار با مبانی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است، زیرا در این متن حفظ و تحکیم نهاد خانواده، استفاده از علوم و فنون و پیشرفت های بشری و نیز نفی سلطه، ظلم و تبعیض و حرکت در مسیر از میان بردن وجوه گوناگون آن مورد تاکید جدی قرار گرفته است. دولت جمهوری اسلامی ایران بر پایه تکالیف مصرح در قانون اساسی وظیفه دارد با ظلم و بی عدالتی مبارزه کند، شرایط نابرابر و ناعادلانه و تبعیض آمیز را دگرگون سازد تا وضعیت برای رشد و شکوفایی استعداد همه انسان ها از هر جنس، رنگ، نژاد و... فراهم شود. انقلاب اسلامی در اساس دسترسی به این اهداف را مطرح ساخته بود. ولی اینک با طرح موادی از این لایحه نه تنها حقوق زنان ایرانی به طور نگران کننده یی مورد تهدید قرار گرفته، بلکه بیم آن می رود به بنیان و شالوده خانواده در کشور چنان ضربات هولناکی وارد شود که امکان جبران آن تا مدت های طولانی فراهم نشود. مجلس شورای اسلامی هم برپایه قانون اساسی، وظیفه نظارت و کنترل کلیه نهادهای قدرت در جهت تحقق اهداف و آرمان های انقلاب اسلامی را عهده دار شده و نمایندگان برای تحقق این آرمان به قرآن کریم سوگند یاد کرده اند. اینک بخش هایی از این لایحه که جامعه حقوقی کشور، همه آگاهان، زنان، روشنفکران مسوول و متعهد را نگران ساخته، با گسترش و ترویج نابرابری، آن هم به گونه یی که نهاد اصلی حیات و شکوفایی همه جانبه جوامع، به ویژه جامعه ما، نهاد خانواده را در معرض جدی ترین تهدیدها قرار داده است. ماده ۲۳ این لایحه به مردان اجازه می دهد به صرف تمکن مالی، بدون آنکه نیاز به اجازه همسر اول خود داشته باشند، نزد دادگاه با تعهد به برقراری عدالت به ازدواج مجدد (و لابد ازدواج های بیشتر)، روی آورند.

به این ترتیب کاملاً روشن است این قانون برای کدام قشر و گروه از مردان جامعه ایرانی تهیه و تنظیم شده است و چه کسانی بهره مندان واقعی آن خواهند بود. در شرایط کنونی جامعه ایران، بسیاری از جوانان ایرانی قادر به پرداخت و تحمل هزینه

های ازدواج (مراحل گوناگون آغاز و ادامه زندگی مشترک) نیستند. بسیاری از جوانان ایرانی به دلیل عدم دسترسی به امکانات اولیه مسکن و شغل از ورود به این عرصه در عمل محروم مانده اند. دولت به جای ایجاد تسهیلات برای ازدواج مجدد که بنیاد خانواده ها در کشور را به شدت متزلزل خواهد ساخت، باید برای اشتغال و تامین مسکن ارزان و قابل دسترس برای جوانان اقدام کند و این رفتار حیات آفرین را ترویج کند. ولی از آنجا که ساده ترین راه حل مساله، ظاهراً پاک کردن صورت آن است، به جای ایجاد امکانات مناسب برای ازدواج جوانان ایرانی، ایجاد تسهیلات برای ازدواج مجدد مردان متمول که به دنبال مجوزهای شرعی و قانونی برای تنوع طلبی های خود هستند (که بر اساس سرشت انسانی پایانی ندارد) و عرضه آن به جامعه هدف قرار گرفته است.

انقلاب اسلامی و دیدگاه های امام خمینی(ره) این انتظار را میان زنان ایرانی تعمیق و شدت بخشید که دولت با هرگونه سلطه و تبعیض علیه حقوق انسانی آنها، به حکم قانون اساسی مبارزه خواهد کرد و نمایندگان مجلس نیز بر پایه سوگندی که خورده اند، در برابر هرگونه اعمال ستم و تبعیض علیه آنان قرار خواهند گرفت، ولی این اقدام، ناپاورانه در میان زنان ایرانی موج گسترده یی از نگرانی ها را ایجاد کرده است که با تصویب لایحه ضدخانواده در مجلس، شرایط برای وارد آمدن ضربات بنیادین بر پیکره نهاد خانواده وارد شود. نهادی که به دلیل شرایط خاص اقتصادی کشور، پیش از این هم با مشکلات جدی روبه رو بوده است.

وظیفه نمایندگان مجلس شورای اسلامی دفاع از حقوق همه شهروندان ایرانی است که بی تردید نیمی از ایشان را زنان تشکیل داده اند. زنان ایرانی به این افراد رای نداده اند تا قانون هایی را تصویب کنند که شالوده و بنیان حیات اجتماعی در کشور را به تزلزل بیشتر دچار سازند. در همه ادیان و مذاهب و مکاتب فکری بشری نهاد خانواده از اهمیت ویژه یی برخوردار بوده است، به ویژه در اسلام و در انقلاب اسلامی این توجه از شدت بیشتری برخوردار شد. **تجربه های نوسازی در غرب و تجربه الگوهای کمونیستی در شرق و صدمات واردآمده بر نهاد خانواده، این انتظار را ایجاد کرد که با انقلاب اسلامی و تاکید بر ارزش های اسلامی، نهاد خانواده از استحکام روزافزون برخوردار شود. اینک در پرتو آثار جهانی شدن و هجوم سنگین امواج نفوذ های بین المللی به درون جامعه ایرانی نباید این گونه بی پروا با وارد کردن ضربات هولناک از درون روند تضعیف این نهاد حیات بخش را پی گرفت.**

در بخش دیگری از این لایحه در برابر پیامدهای نابرابری های حقوقی زنان و مردان در قانون مدنی، که هیچ تناسبی با واقعیت های امروزی جامعه ایران، آموزه های انقلاب اسلامی و انتظارات زنان ایرانی ندارد، برای کنترل میزان مهریه ها وضع مالیات سنگین بر آن هدف قرار گرفته است. به این ترتیب، وضع مالیات سنگین بر مهریه ها برای کاهش آن و احتمالاً ترویج «ازدواج آسان» هدف قرار گرفته است. یعنی در حالی که هنوز زنان مهریه یی را دریافت نکرده اند، به صرف پذیرش آن از سوی مرد باید مالیات آن را به دولت بدهند، بسیار حیرت انگیز است که روحیات ضد زن در جامعه ایرانی چگونه این نوع قانونگذاری نه تنها به آسان شدن ازدواج کمک نمی کند، بلکه سبب پیدا شدن آثار و عوارض نامطلوب دیگری در این روند خواهد شد.

مشکل اساسی را باید در نابرابری های موجود در نظام حقوقی کشور در زمینه مسائل خانواده جست و رفع این نابرابری ها را با اصلاح رفتارهای نامناسب دنبال کرد. در این لایحه ایرادات بسیار دیگری از سوی حقوقدانان مورد بحث و بررسی قرار گرفته است، که توجه نمایندگان مجلس به آن ضروری است. بی تردید در پرتو توجه دقیق، وفاداری به آرمان های انقلاب اسلامی، بهره گیری از پیشرفت های جامعه بشری و پاسخ به نیازهای زمان می توان چهره یی انسانی و امروزی از دین را به جامعه عرضه کرد. نهاد مقدس خانواده را به نابودی سوق دادن، در تعارض کامل با روح قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در تامین کرامت انسانی، نفی سلطه و ستم و تبعیض و شعار عدالت گستری دولت جمهوری اسلامی است.

استاد دانشگاه و نماینده سابق مجلس

سرمایه : پنجشنبه، ۳ مرداد، ۱۳۸۷

لایحه خانواده اجحاف به زنان و مردان است

سرمایه، آمنه شیر افکن: مریم بهروزی مشاور حقوقی و امور مجلس رئیس جمهوری و دبیر جامعه زینب(س) لایحه حمایت از خانواده را نه تنها بی توجهی به حقوق زنان که لایحه ای اجحاف آمیز درباره مردان می داند. او همچنین این لایحه را یکی از عواملی می داند که به افزایش سن ازدواج جوانان بیش از حد کنونی خواهد انجامید. هبه + فکر می کنید دلیل اینکه مجلس هشتم با وجود انتقادات فراوان به لایحه حمایت از خانواده به بررسی آن پرداخت، چه بود؟ نفس اینکه مجلس به بررسی

لوايح بپردازد اقدام مثبتی است به ویژه اینکه این اقدام در حوزه زنان باشد اما درباره لايحه حمايت از خانواده قاعداً این موضوع صدق نمی کند. +به هر حال در کمیسیون قضایی مجلس لايحه حمايت از خانواده تصویب ابتدایی شده است؟ این تصویب به معنای تصویب نهایی نیست و مرحله ای صرفاً مقدماتی به شمار می آید. بنابراین تا لايحه بخواهد در صحن علنی مجلس طرح شود امکان نقد و بررسی آن فراوان است. گروه های مختلف زنان باید برای نقد این لايحه اقدام کنند. +جامعه زینب(س) به شکل ویژه چه اقدامی در این زمینه انجام داده است؟ از طرف جامعه زینب(س) نامه ای خطاب به نمایندگان مجلس نوشتیم و در آن اعضای مجلس هشتم را نسبت به برخی بندها و مواد آن لايحه از جمله ماده ۲۳ آگاه ساختیم. +به نظرتان لايحه حمايت از خانواده در راستای حمايت از زنان اقدام می کند؟ خیر، اصلاً این طور نیست. این لايحه هیچ حمایتی نیست و در آن نه تنها از زنان حمايت نشده بلکه در حق مردان هم اجحاف شده است. اگر نگاه گذرایی هم به خانواده های چندهمسری بیندازیم پرواضح است که مردان در چنین خانواده هایی خوشبخت نیستند و این شکل زندگی برای آنان مضرات اقتصادی، روحی و روانی فراوانی به دنبال دارد. +نقد عمده تان به لايحه حمايت از خانواده چیست؟ مهم ترین ایراد به لايحه حمايت از خانواده این است که جهت لايحه مشخص نیست. باید اشکال ماهوی در مقدمه و توجیه حقوقی آن به شکل شفاف بیاید مبنی بر اینکه حمايت از خانواده براساس عدالت باشد و عدالت اساس قرار گیرد. +فکر می کنید بند ۲۳ لايحه کنونی حمايت از خانواده برای چه افرادی منافع در بردارد؟ یکی از نقدهای عمده بر این لايحه جامع نبودن امر ازدواج در فصل سوم و به ویژه در ماده ۲۳ است که در صورت تصویب پدیده چندهمسری را رواج خواهد داد. در حقیقت تکیه بر توان مادی و مالی مرد و نادیده گرفتن بسیاری از مسائل مهم، تعدد زوجات را بدون ضابطه و غیرقابل کنترل ساخته و به تعبیری برای خوشگذرانی پولدارها سفره سودجویی پهن شده و میدان تاخت و تاز هواپرستی برای آن فراهم شده است و حال اینکه اینگونه افراد چندان نیازی به قانون ندارند زیرا پول و ثروت مطمئن ترین ابزار برای دستیابی به خواسته و تمایلات آنان است. +نظر شخصی تان درباره تعدد زوجات مردان چیست؟ قطعاً مخالف این پدیده هستم مگر در شرایط خاص و در سایه عدالت اسلامی اما خداوند در قرآن هم تک همسری را توصیه کرده و در آیه سوم سوره نسا با تاکید بر عدالت می فرماید: «حتی اگر نمی توانید یک همسر را به عدالت اداره کنید به ملک یمین اکتفا کنید. این به عدالت و عدم تجاوز به حقوق آنان (زنان) نزدیک تر است.»

طومار امضای ۲۰۰۰ مدافع حقوق برابر در اعتراض به لايحه خانواده: مجلسیان! این لايحه را از دستور خارج کنید

طومار امضای ۲۰۰۰ مدافع حقوق برابر در اعتراض به لايحه خانواده:

با آغاز سومین سال فعالیت دولت نهم، هیئت دولت لايحه ای را تحت عنوان؟ حمايت از خانواده؟ به منظور بررسی و تصویب به مجلس شورای اسلامی فرستاده است. این لايحه بنا به ادعای ارائه دهندگان اش به دلیل لزوم تطبیق قوانین جاری با مسائل روز؟ و رفع کاستی ها و نواقص در قوانین موجود حاکم بر نهاد خانواده پیشنهاد شده است، حال آن که مواد مندرج در لایه چنین ادعایی را رد می کند. این لايحه نه تنها تطبیقی با واقعیات زندگی زنان امروز ایرانی ندارد بلکه قوانین پیشنهادی آن عقب گردی ۴۲ ساله را به نمایش می گذارد.

در شرایطی که جامعه ایران بیش از گذشته بر ضرورت استقرار قوانین عادلانه و انسانی تاکید دارد و در حالی که زنان و مردان عدالت طلب بسیاری حول حرکت های دسته جمعی (از جمله کمپین یک میلیون امضاء) برای تغییر قوانین تبعیض آمیز تلاش می کنند و به قوانین نابرابر و ظالمانه ای چون دیه، ارث، شهادت اعتراض دارند و خواهان وضع قوانین عادلانه و برابر در ازدواج، طلاق، سرپرستی فرزند، تابعیت، خروج از کشور و نیز لغو چند همسری (تعدد زوجات) هستند، متأسفانه ماده ۲۳ این لايحه پیشنهادی، نه تنها به شان و کرامت انسانی زن توجهی نکرده و خواستار منع تعدد زوجات نشده است بلکه در عملی تعجب برانگیز یک گام هم به عقب برگشته و حق اجازه همسر در ازدواج مجدد مرد را که پیش از آن در قانون وجود داشته از زن سلب کرده و انجام آن را تنها منوط به تمکن مالی مرد و تعهدی بدون ضمانت اجرایی از سوی مرد بر اجرای عدالت بین همسران دانسته است!

لایحه نویسان قانون خانواده به واقع این لايحه را برای مردان نوشته اند نه زنان، چرا که چنانچه مجلس شورای اسلامی لايحه پیشنهادی دولت را تصویب کند مردان فرصت طلب براحتی می توانند تنها با پرداخت مهریه همسر خود، و سپردن تعهدی ضمنی بر اجرای عدالت بین همسران، زن دیگری اختیار کنند در حالی که هنوز ازدواجی رخ نداده است و معلوم نیست قاضی از چه طریق قرار است پی به عادل بودن مرد ببرد. این درحالی است که در شهرهای کوچک و دور افتاده و روستاها به دلیل تسلط مردان بر زندگی زنان و ناچیز بودن مهریه آنان، مرد می تواند به راحتی مهریه را پراخت کرده و زن مجبور است بدون داشتن حق طلاق و حتی حق اعتراض، به زندگی تحقیر شده خود ادامه دهد. به راستی دولت مردان بر اساس کدام

منطق و عقلانیتی چنین لایحه ای را در جهت تحکیم بنیان خانواده و تطبیق با واقعیات روز دانسته اند؟ به واقع، این چه لایحه ای است که معیارهای انسانی را با میزان های مالی شوهران می سنجد و به جای آنکه برای کاهش پیامدهای بی حقوقی زنان مثلا در نداشتن حق طلاق، تدبیری بیاندیشند دغدغه افزایش حقوق غیرانسانی مردان را دارد؟!

لایحه ی به واقع ؟ حمایت از مردان خانواده؟ نواقص متعدد دیگری هم دارد. از جمله در ماده ۲۵ آن ذکر شده است وزارت اقتصاد و دارایی موظف است سالانه مبلغی را به عنوان مهریه متعارف اعلام کند و از مهریه های بالاتر از حد معمول در هنگام ثبت ازدواج، به صورت تصاعدي مالیات وصول نماید. این بدان معناست که از این پس عروسان جوان در مقابل نداشتن حق طلاق و اجازه ازدواج های مجدد و بی قید و شرط برای مردان، مجبور خواهند بود برای مهریه ای که هنوز دریافت نکرده اند و معلوم هم نیست تا پایان زندگی مشترک آن را دریافت خواهند کرد یا نه، در زمان عقد، مالیات مهریه خود را به دولت پرداخت نمایند.

ماده ۲ این لایحه حضور سه قاضی را در دادگاه خانواده الزامی و حضور قاضی زن را ؟حتی المقدور؟ دانسته است در نتیجه زنان تحقیرشده و رنج کشیده در دادگاه مجبور خواهند بود در مقابل سه قاضی مرد از دردها و انواع فشارهای زندگی مشترک خود سخن گویند و از شخصی ترین مسائل زندگیشان پرده بردارند تا شاید بتوانند در مقابل مردان قاضی از حق خود دفاع کنند. از این رو پرسش این است که چگونه می توان به سادگی از کنار تمام ناگفته های سر به مهر این زنان مظلوم و بی دفاع در دادگاه گذشت و ادعای عدالت و قضاوت داشت؟

بر اساس ماده ۲۲ لایحه پیشنهادی، ثبت ازدواج موقت (صیغه) کماکان الزامی نیست و تابع آیین نامه ای خواهد بود که موکول به تصویب وزیر دادگستری در آینده ای نامعلوم است. آیین نامه ای که معلوم نیست چیست و حداقل تا زمان تصویب همچنان شاهد گسترش تعداد هرچه بیشتر زنانی خواهیم بود که هیچگاه نمی توانند ثابت کنند همسری دارند و نیز زندگی پررنج کودکانی را نظاره خواهیم کرد که شناسنامه نخواهند داشت و البته مردانی را خواهیم دید که بی رحمانه و بدون هیچ بازخواستی زندگی زنان را به آتش می کشند.

متأسفانه در نظام حقوقی موجود کشور ما، واحد انسانی مرد است و حق و حقوق انسانی زن نیمی از حقوق يك مرد تعریف شده است. سایه این قوانین تبعیض آمیز در زندگی زنان جامعه پنهانمان از قومیت ها، زبان ها و مذاهب مختلف گسترده است و بحران آفرین، و خانواده های بسیاری (به ویژه از طبقات محروم) را متلاشی کرده و می کند. با این وجود دولتمردان ایرانی به جای راه حل منطقی و عادلانه برای بهبود این وضعیت نابسامان، با ارائه لایحه ای غیرانسانی به مردان صاحب ثروت و قدرت امکان بهره گیری از این اختیارات غیرانسانی اما قانونی را داده اند و گویی مصمم شده اند که حرمت و کرامت زنان و مادران سرزمین خود را تا آن جا که می توانند به خفت و حقارت بکشانند، انگار قانون تعدد زوجات کنونی که خود تحقیر مکرر زنان است کافی نبوده که دولتمردان ما آستین همت برای تشدید این تحقیر بالا زده اند. این درحالی است که انتشار خبر این لایحه در افکار عمومی چنان وحشت و سردرگمی در میان خانواده ها باعث شده که از هم اکنون زنگ خطر را برای هر ایرانی آزاده و مدافع حقوق برابر، به صدا درآورده است.

از این روست که ما امضا کنندگان این بیانیه ضمن اعلام اعتراض شدید خود به وجود قوانین تبعیض آمیز به ویژه قانون تعدد زوجات، خواستار لغو بدون هیچ قید و شرط این ماده قانونی هستیم و اعلام می کنیم چنانچه مجلس شورای اسلامی لایحه جدید پیشنهادی را از دستور کار خود خارج نکند، دست به اقدامات جدی تري خواهیم زد. اگر روزی این لایحه در صحن مجلس مطرح شود، بی شک نمایندگان مجلس بدون حضور و صدای عدالت طلبانه ما در مقابل مجلس، آن روز را نخواهند گذرانند.

اسامی به ترتیب حروف الفبا (بر اساس نام کوچک):

آبتین صراحی طلب / آتنا گرگانی / آتوسا قرابیگلو / آتوسا مجتهدی / آتیه لیاقی / آذر اسدی کرم / آذر حسین دخت / آذر دهقانی / آذر شاه مرادی / آذر عطاری / آذر محرابی / آذر میرزا پور / آرارات راطوسیان / آرزو صادقی / آرزو مختاریان / آرزو مدنی / آرزو مهیمنی / آرش اکبری نیا / آرش بهمنی / آرش بیژن زاده / آرش پرویز / آرش حسن نیا / آرش خاندل / آرش شکرلو / آرش قهقایی / آرش کریمی / آرش مولانایی / آرش هشت رودی / آرش کاویانی / آرش یدالهی نیا / آرشام پارسی / آرمان شفیی / آرمان میهن دوست / آرمینا بیات / آرمین امیر لو / آریا عبیدی / آزاد روشنی / آزاده بکاهی / آزاده ثبوت / آزاده حبیبی / آزاده حسن نیا / آزاده حمدحسین / آزاده رحمانی / آزاده رحیمی تهرانی / آزاده سرودی / آزاده محمدیها / آزاده مولوی / آزاده کراری / آسیه امینی / آفاق نصر / آفرین علوی / آماندا میهن دوست / آمنه شیرافکن / آناهیتا آقاخانی / آناهیتا آقایی / آناهیتا پاشاپور امیری / آناهیتا رحیمی / آناهیتا یار محمدی / آناهیتا رزاق / آناهید رمضی / آوا توفیق / آوا نوایی / آویده طباطبایی / آیتک جراحی طلب / آیدا اخوان / آیدا رحمانیان / آیدا رحمانیان / آیدین سالک / آینه آزاد / آیدا روشنفکر / آیدا سعادت / آیدین جهانبخش

ابراهیم امینی / ابراهیم مددی / ابراهیم بای سلامی / ابوالقاسم کیا / احترام شادفر / احسان الله طهماسبی / احسان تهامی / احسان رمضانیان / احسان صلح جو / احسان قاسمی / احسان کاهه / احسان ملک پور / احسان مهربانی / احسان نوروزی / احمد احمدی / احمد تقوایی / احمد حیدری / احمد رضا حائری / احمد رفیعی / احمد زیدآبادی / احمد فندرسک / احمد قشمی / احمد ملکی / احمد ملکی / اردشیر استاد / اردلان حسینی / ارژنگ شکرلو / ارژنگ علی آبادی / ارشیا خوشفرد / ارشیا نوری / ارمغان سقراط / اسماعیل اسماعیل زاده / اسماعیل شبان / اسماعیل شبان / اسماعیل ناطقی / اسماعیل آزادی / اسماعیل

ساوری / اشرف خسروی / اشکان دوستی / اصغر نعمتی / اعظم ابطهی / اعظم السادات هاشمی / اعظم خاتم / اعظم خطیبی / اعظم عفتی / اعظم مرادی / افرا شکرلو / افروز مغزی / افسانه افزونی / افسانه برزویه / افسانه بلوچی / افسانه جمشید لو / افسانه رحیمی زاده / افسانه رستمی / افسانه زند میر الوند / افسانه شیرزاد / افسانه مدبر / افسانه نوذری / افسانه وفانی / افسر جودکی / افسون ستایش / افشین جمالی / اقبال اقبالی / اقدس امینی / اقدس مرعشی / اقدس مومنی / اکبر امینی / اکبر عطری / اکبر گنجی / اکبر ناصر بخت / اکرم حسنی / اکرم دادخواه / اکرم رحیم اف / اکرم زندی / اکرم لطفی زاده / اکرم اساتلو / اکرم اقبالی / اکرم السادات خدیو / اکرم بیگی / اکرم حاج امینی / اکرم عزیزی / اکرم موقری / اکرم مینویی / البرز انواری / المیرا علی حسینی / الناز انصاری / الناز مظاہری / الناز ناطقی / الهام اسماعیلی / الهام اشرفپور / الهام الله یارغنی / الهام امیری / الهام ایلامی / الهام بافتی / الهام برنجیان / الهام ثبوت / الهام جابری / الهام حاج صادقی / الهام زارع زاده / الهام صمد اصفهانی / الهام ظاہری / الهام عابدینی / الهام غنی پور / الهام قیطانچی / الهام کاهه / الهام محمدی / الهام محمدیان / الهام محمدپور / الهام ملک پور / الهام وطن خواه / الهام یزدانیان / الهه اخوان / الهه اماتی / الهه اکبری / الهه بشیری نژاد / الهه سجودی / الهه سروش نیا / الهه شریف پور (هیکس) / الهه صادقی / الهه صدر / الهه ضیائی پور / الهه عصاران / الهه مبینی / الهه موسی اکبری / الیرا فرهنگی / الیرا خلیج / الیز ساناساریان / امید ایران مهر / امید سرخی / امید مدنی / امیر ابراهیمی / امیر امیرقلی / امیر راعی فرد / امیر رضا یوسفی / امیر عزیززاده / امیر گانی / امیر محمد فرهادی / امیر مسعود کرمانی / امیر نورمندی / امیر یعقوبعلی / امینه کلاهی / امید مدنی / امید نعمتی / امیر پورنصر / امیر حسین ایرجی / امیر خالقی / امیر شیخ / امیر یوسفی / امیرحسام صلواتی / امیرعباس نخعی / انسیه ساکتی / انسیه محرمانی / انوشه اخوان / انوشه واعظی پور / ایران سلطانی / ایراندخت فامیلی / ایرج زرکلامی / ایمان معمار / ایرج جواهری / ایلقار صمد زاده / ایثار پوراسلامی / ایمان احمدی / ایمان خسروی

بابک احمدی / بابک احمدی پور / بابک بیات / بابک خدرلی / بابک سلیمانی / بابک میهن دوست / باربد گلشیری / باقر صارمی / بتسابه پسندیده / بتسابه نبی بیان / بدرالسادات مفیدی / بدری ولیان / برسابه یزدان پناه / بتول دولتخواه / بتول رکاب دار / بتول غنی ور / بنفشه آزادی نژاد / بنفشه بندعلی / بنفشه حجازی / بنفشه رضائی یگانه / بنفشه فقیر / بنیامین میهن دوست / بهار حسینی / بهاران نوذری / بهارک رضائی یگانه / بهاره ابراهیمی / بهاره امیری / بهاره امین / بهاره فامیلی / بهاره مرادی / بهاره مهاجری / بهاره میرزاحسین / بهاره آزادی / بهارک کشاورز / بهجت حاج حسینی / بهجت داداشی / بهداد بردبار / بهدخت آشوری / بهرام امیری / بهرام دزکی / بهرام سپاسگزار / بهرام فیاضی / بهرام واحدی / بهروز توکلی / بهزاد اسلامی مسلم / بهزاد توفیقیان / بهزاد لاهور پور / بهزاد مهرانی / بهزاد مهمی / بهشته فارغی / بهمن آزادی / بهمن امیر حسینی / بهمن ایرانی / بهمن قهرمانی / بهمن محمدی / بهمن نیرومند / بهناز مختارطرقی / بهناز مختاری / بهناز مهرانی / بهنام دارایی زاده / بهنام کیانی / بیتا ظاهراز / بیژن پیرزاده / بیژن مشاور / بیژن نعیمی / بیژن مسجدی / بیژن امیری

پارسا سرمدی / پارسا کرمانیان / پدram یوسفی / پرتو نوری علا / پرستو اله یاری / پروانه پرهیزکار / پروانه تنگ شکر / پروانه راد / پروانه ناطقی / پروانه وحید منش / پروشات شکرلو / پروین اردلان / پروین اشرفی / پروین دخت سرجویی / پروین شوکت / پروین ضرابی / پروین قائم مقامی / پری صادقی / پور پریا حیدری / پریا رضایی / پریسا ادیب زاده / پریسا روشنفکر / پریسا کاکایی / پریسا مرعشی / پریسا نوذری / پریش پهاکین / پریشاد تهرانی / پریناز اتابکی / پریناز بهبهانزاده / پریش نوروز / پژمان خرسند / پگاه سجادی / پویا پویایی / پویان تحویلدار / پویش عزیزالدین / پویه مددی / پیام ابوطالبی / پیمان سید حسینی / پیمان مجتهد پور / پیمان محتشمی / پیمان مقدم / پیمان میدانی / پیمان خداینده لو / پارسا سرمدی / پانته آنظران / پانته آ کرد / پرن قجواند / پرنیان تاییدی / پرویز نعیمی / پروین بهمنی / پروین بیک / پروین حسین زاده / پروین دانا / پروین شاطری / پری اینالو / پری سبحان / پری مقدم / پری ناز نعیمی / پریا نعمتی / پروانه نعمتی / پریسا بیانی / پریسا دیوان دره ای / پریسا رضوی / پریسا وحیدی راد / پرین کریم زاده / پریش جام جم / پژمان مختاری / پگاه آهنگرانی / پگاه عسگری عراق / پوپک کریمی / پوپک مهاجر / پوریا خسروی / پویا نعیمی / پویا مدد نژاد / پیمان لقابی / پیمان ولیزاده

تارا سپهری فر / تارا نجداحمدی / تارا نیازی / تانیا زند میر الوند / ترانه بنی یعقوب / ترانه راد / ترانه روستا / ترانه بهرامی / ترانه زنده رودی / ترانه ساسانی / ترانه تبریزی / تهمینه دولتشاه / تینا چوبین / تورج پارسا / تهمینه سنجری / تینا سلطانی

ثریا عزیز پناه / ثریا فاخته / ثریا فلاح / ثریا یعقوبی / ثریا بهرامی / ثریا باباخانی / ثمانه صفریان / ثمانه قدرخان / ثمره رضایی شیرین / ثمین نورمحمدی / ثمینا رستگاری /